

BARYKADA

WARSZAWA WALCZY

Warszawa, sobota 23 września 1944 r.

Nr. 43/74

Warszawa i Brest

Legendarną sławą okrywają Niemcy gen. Ramke, dowódcę fortecy Brest.

Gen. Ramke ślubował Hitlerowi, że nie dopuści do kapitulacji, że poddania się — nie przeżyje. Dowodził twierdzą jedną z najpotężniejszych na świecie, wyposażoną w najcięższą artylerię, w olbrzymią ilość artylerji przeciwlotniczej, niezmierne zapasy zaopatrzenia i broni, bronioną przez silny garnizon złożony z najznakomitszego wojska.

Obrona Brestu trwała 40 dni. „Wierny” swojemu słowu gen. Ramke kilkakrotnie odrzucił wezwania aliantów do poddania się, aż czterdziestego dnia — kapitulował wraz z 40 tysiącami zdrowych zdolnych żołnierzy. Przewieziony samolotem do Londynu osiadł w obozie jeńców. A w Niemczech prasa czyni go bohaterem narodowym i szerzy jego legendę. A Warszawa broni się 54 dni.

Gen. brygady Monter

Gen. bryg. Antoni Chruściel („Monter”) wyruszył w sierpniu 1914 do Legionu Wschodniego wraz z Jarosławską drużyną skautową, w której pracował od 1911 r. Po rozwiązaniu tego Legionu został przymusowo wcielony do armii austriackiej.

W Wojsku Polskim odbył w 14 p.p. kampanię ukraińską oraz wojnę polsko-rosyjską 1919—1920 r., zdobywając Virtuti Militari i Krzyż Walecznych.

W latach 1934—36 wykładał taktykę w Wyższej Szkole Wojennej.

Kampanię wrześniową 1939 odbył jako dowódca 82-go Syberyjskiego Pułku Strzelców; zakończyły ją walki w Modlinie.

Od kwietnia 1940 płk. Monter pracuje w Okręgu Warszawskim ZWZ, od kwietnia 1941 jako Komendant Okręgu. Od dn. 1 sierpnia kieruje walką powstańczą w Warszawie.

Dn. 14.IX b. r. został przez Naczelnego Wodza mianowany generałem brygady, przedtem zaś otrzymał krzyż Virtuti Militari iV klasy za wybitne dowodzenie całością walki w Warszawie i za wykazane męstwo osobiste.

Rosjanie na granicy Węgier

Rosjanie przy udziale wojsk rumuńskich zajęli miasto Arrad, odległe o 16 km od granicy węgierskiej.

Położenie ogólne w Warszawie

Po wielodniowej ząartej walce oddziały AK, broniące Czerniakowa, wycofały się na Mokotów. Straty są poważne. W śródmieściu drobne akcje patroli. Natarcie niemieckie na fabrykę Bormana odrzucono. Nękaący ogień po obu stronach Al. Sikorskiego. Na Żoliborzu zniszczyliśmy 1 ckm niemiecki, 1 moździerz, 1 gniazdo oporu piechoty. Na Mokotowie atakowano niemiecką kolumnę samochodową, niszcząc 1 czołg i 1 samochód z przyczepką.

W dalszym ciągu pojedynki artyleryjski poprzez Wisłę i niszczenie stanowisk niemieckich przez lotnictwo rosyjskie.

Znowu, jak nocy ubiegłej, lotnictwo sowieckie dokonało zrzutów na teren walczącej Warszawy.

Przyczółki sowieckie na warszawskim brzegu

W ciągu ubiegłej doby nadeszły wiadomości, z których wynika, że oddziały sowieckie nawiązały kontakt z oddziałami AK na zachodnim brzegu Wisły. Radiostacja „Wawer” podała, że oddziały dywizji im. Kościuszki utworzyły przyczółki w obrębie Warszawy: jeden między mostem Kierbedzia a Poniatowskiego, drugi w rejonie Starego Miasta. Ta sama radiostacja podaje, że na północ i na południe od Warszawy toczy się wielka bitwa, szczególnie zacięta w rejonie Grójca

Ze strony dowództwa AK nie potwierdzono powyższych wiadomości. O obecności oddziałów sowieckich na Czerniakowie i na Żoliborzu wiadomo z meldunków wojskowych. Oddziały te w sile, nie przewyższającej batalionu, lądowały zapewne z zadaniami rozpoznawczymi. Ze dalsze wypadki sowieckie były przeprowadzane, świadczyć może komunikat niemiecki, stwierdzający: „pod Warszawą załamała się już na wyspach rzecznych nowa próba npla przejścia przez Wisłę”.

Komunikaty radia moskiewskiego i londyńskiego kilkakrotnie w językach polskim i obcych powtarzały wiadomości o nawiązaniu kontaktu między wojskami polskimi a sowieckimi na zachodnim brzegu Wisły.

Łabędzi śpiew Węgier

Premier węgierski gen. Lakatos, wygłosił ponurą mowę, oświadczając, że rząd węgierski ma nadzieję na szybkie wycofanie się z wojny. Węgry są obecnie bezbronne, gdyż z chwilą odpadnięcia Rumunii nie mogą liczyć na pomoc wojsk niemieckich, stacjonowanych w Rumunii.

Ciężkie walki na froncie zachodnim

Niemcy rzucili na front zachodni dywizje, wycofane z frontu wschodniego. Opór niemiecki stał się znacznie silniejszy. Brytyjskie jednostki, walczące pod Arnhem, znajdują się w ciężkim położeniu. Walki w płonącym mieście przypominają walki o Cassino. Siły niemieckie na lewym skrzydle, pochwycone w potrzask, bronią rozpaczliwie wysp holenderskich u ujścia Renu. Oddziały amerykańskie zdobyły Stolberg, a pod Epinal zdobyli miasto Remiremont.

Wszelki opór w Boulogne ustał. Wzięto 7500 jeńców z komendantem garnizonu gen. Heim'em na czele. Wczoraj rozpoczęło się wielkie natarcie na Calais.

Rosjanie zdobyli Tallin

Stolica Estonii Tallin została zdobyta przez wojska rosyjskie, należące do frontu leningradzkiego. Opanowanie miasta, portu handlowego i bazy morskiej trwało zaledwie parę godzin. Poprzednio Rosjanie zdobyli węzeł kolejowy Rakvere.

Korespondent agencji niemieckiej von Olberg podał: dowództwo niemieckie ewakuuje północną Estonię w związku z sytuacją, jaka stworzyła się w następstwie rozejmu rosyjsko-fińskiego. Niema w tej chwili żadnej potrzeby osłaniania południowego skrzydła Finlandii. Z tego powodu jednak dowództwo niemieckie coraz mniej jest w stanie dać sobie radę z północnym skrzydłem finlandzkim, którego szerokość jest bardzo wielka.

Po zajęciu Rimini

Alianci po zajęciu Rimini dotarli do rzeki Marecchia, maszerując wzdłuż wybrzeża na Ravennę. Niemcy na odcinku adriatyckim stracili dwie dywizje piechoty, cztery inne straciły połowę zdolności bojowej. Pierwsza dywizja spadochronowa i 26-ta dywizja pancerna są rozbite.

Finlandia zerwała stosunki z Niemcami

Według wiadomości ze Sztokholmu Finlandia zerwała stosunki dyplomatyczne z Niemcami.

Dekoracje V. M. na linii bojowej

Wczoraj w godz. popołudniowych dowódca A. K. gen. dyw. T. Komorowski przeprowadził inspekcję stanowisk bojowych na liniach obronnych 28 dywizji piechoty, interesując się warunkami żołnierzy i dekorując osobiście krzyżem *Vi-tuti Militari* najbardziej zasłużonych. Udekorowani zostali m. in: kpr. z cenz. Vis, plut. Rysik, plut. pchr. Fred, st. strz. Konrad, st. sirz. Tafun, kpr. Śmietana, kpr. Władek, st. strz. Witeź, plut. Urban, pchr. Sławek. Z pośród oficerów zostali udekorowani: por. Osa, por. A. L. Leszek, kpt. Reda, (ranny, udekorowany w szpitalu), san. Misia, łączn. Rena, za wykonanie zadania bojowego o wielkim znaczeniu z narażeniem życia, mjr Sarna, ppłk. Sławbor.

Polacy oswabdzają miasta Belgii

Rozkaz dzienny szefa sztabu polskiej armii podziemnej w Belgii P. O. W. N., wydany w początkach września do komendantów miejscowych brzmi: „Wojska alianckie są u granic Belgii, czekamy aby przystąpić do akcji bojowej. Niech was nie przeraża, że nie mamy broni. Będziemy ją mieli od tych, którzy uciekają. Istnieje obawa, że łączność może być w każdej chwili zerwana. Wobec tego czekajcie na hasło i śledźcie uważnie ruchy wojsk sojusznicznych.

Oddziały POWN wyzwoliły kilka miast belgijskich, witane entuzjastycznie przez ludność. W Brukseli — jeszcze przed wejściem wojsk sprzym. — zdobyły gmachy ambasady i konsulatu R. P., w których, w czasie okupacji, mieściły się agendy propagandy niemieckiej.

Nowa broń aliancka

Amerykański departament wojny doniósł o wprowadzeniu nowej broni. Są to pociski zapalające, przeciwpancerne, przebijające stalowe taraze ochronne używane w lotnictwie niemieckim.

Aresztowania w Bułgarii

Z rozkazu naczelnego dowódcy sił sowieckich w Bułgarii osadzono w areszcie szereg najwybitniejszych polityków bułgarskich z regentami księciem Cyrylem, premierem Filovem i b. premierem Bożilowem na czele.

Alianci lądują w Grecji

Oddziały comandosów alianckich lądowały w Grecji południowej. Partyzanci greccy zajęli Larysę, albańscy zaś Argyro Castro.